

EPKK INFOLEHT

Põllumajanduse ja toidu-uudised Euroopast

EL PÕLLUMEESTE OOTUSED UUELE EUROPARLAMENDILE

**Copa-Cogeca alustas meediakampaniat
WeFarm4EU**

Euroopa põllumeeste katusorganisatsioon Copa-Cogeca alustas meediakampaniat Europarlamendi valimiste toetuseks, mille raames juhitakse tähelepanu põllumajandussektori tegevustele ja lahendamist ootavatele probleemidele. Kampania keskmes on veebiplatvorm „WeFarm4EU“, mis tutvustab lühidalt põllumeeste ja ühistute tegevust ja nende olulisust ühiskonnale, eesmärged ja nende saavutamiseks vajalikke meetmeid. Teemad on jaotatud nelja valdkonda: sektori tulevik (WeFarm4Future), põllumajanduse roll keskkonna kaitsmisel (WeFarm4Planet), majanduskasvu edendamine (WeFarm4Growth) ja maapiirkondade elushoidmine (WeFarm4Community).

SELLES NUMBRIS:

- Ootused EP-le - 2
- Noortootjate laen - 5
- 1 ha algatus - 6
- Mutagenees - 7
- SAK - 8
- Kaubanduslepingud - 9
- FFA foorum - 11
- Innovatsioon -12

**A STRONG EUROPE NEEDS
STRONG AGRICULTURE.
STRONG AGRICULTURE NEEDS EU!**

**We farm for EU
you can help feed our future too!**

Learn more about European farmers' and cooperatives' priorities for the EU institutions 2019-2024: www.wefarm4.eu

WeFarm4Future

TUGEV EUROOPA

Hiljutised arengud liikmesriikides näitavad, et maapiirkonnad vajavad senisest suuremat tähelepanu, kui soovime tagasi pöörata pead tõstvat euroskeptitsismi. Euroopa Liit on võtnud ülesandeks lisaks siseturu eesmärkidele täita ka Pariisi kliimalepingu ning ÜRO säästva arengu eesmäärke, mis nõuavad korralikku eelarvet ja tõhusat poliitikat. Euroopa Komisjoni ettepanek vähendada ÜPP eelarvet töötab vastu EL seatud eesmärkidele. Põllumajanduse eelarvet ei tohi kärpida. Poliitikat on vaja lihtsustada, kuid see peab jääma ühiste alustele. Brexiti valguses on vajalik tugevdada ühisturu toimimist ja integreerumist.

PÖLVKONDADE UUENEMINE

Täna on vaid 11% EL põllumeestest alla 40-aastased. Et vältida maapiirkondade tühjenemist, peab EL pakkuma noortele pikaajalisi väljavaateid, sh juurdepääsu maakasutusele ja rahastamisele. Meetmed peavad kaasama mitmeid sektoreid (ühtekuuluvus- ja regionaalpoliitika, teadus ja uuendustegevus). Mitmetes liikmesriikides tajutav trend põllumajanduse mõnitamiseks ja alandamiseks ei aita kaasa noorte sektorisse meelitamisele; seda tuleks muuta.

JUURDEPÄÄS TEADMISTELE JA TEHNOLOOGIALE

Maailmas toimub kiire areng uute tehnoloogiate, biotehnoloogiate ja agronoomiliste lahenduste osas. Euroopa peaks vältima juurdepääsu takistamist uutele tehnoloogiatele, samal ajal, kui konkurendid kasutavad uusimaid innovaatilisi lahendusi. Põllumehed vajavad uute tehnoloogiate kasutamiseks teadmisi, koolitust ja nõuannet. Põllumehi ei tohiks näha uute tehnoloogiate lõppkasutajatena, vaid nad peaksid olema kaasatud uuenduslike lahenduste väljatöötamisele.

NUTIKAS JA TÄPPISVILJELUS

Vaja on asjakohast strateegiat digitaalse ja tehnoloogilise ülemineku tagamiseks põllumajandussektoris, et kõikidel põllumeestel ja ühistutel oleks võimalik seda kasutada. Kõik EL poliitikad peavad andma oma osa juurdepääsuks lairibaühendusele ja uutele tehnoloogiatele ning nende kasutuselevõtuks.

WeFarm4Planet

KLIIMAMUUTUS

Põllumajandussektor tunneb kliimamuutuse mõju esimesena ning peab sellega toime tulema. Avalikes debattides sageli eiratakse tõsiasja, et EL põllumajanduse heited on vähenenud rohkem kui 20% võrra 1990. aastast alates, samal ajal on jätkatud tootmist kõrge kvaliteedi ja tootlikkusega. EL poliitikad peaksid olema järjekindlad, et tagada avalik ja eraviisiline rahastamine kliimamuutusega võitlemiseks. Jätkusuutlik majanduskasv, sh kaubandus ja turumeetmed aitavad edendada EL kliimatõhusaid tooteid, bioenergiat ja kõrgeid standardeid, mis kokkuvõttes aitab tagada õiglase sissetuleku põllumajandussektorile.

SÄÄSTVA ARENGU EESMÄRGID

EL põllumajandussektori saavutusi ja võtmerolli kliimamuutusega võitlemisel tuleb tunnustada poliitike välja töötamisel. Põllumeeste rolli tarneahelas tuleb tugevdada ning tagada, et tulevikus saavad põllumehed täies mahus kasutada nii traditsioonilisi kui ka uuenduslikke tootmismeetodeid ja tehnoloogiaid ning ärimudeleid.

LOODUSRESSURSSIDE SÄÄSTLIK KASUTAMINE

Toidu tootmine ilma mulla ja vee kasutamisetä ei ole võimalik. Euroopa põllumehed kannavad meie maapiirkondade eest hoolt, kasutades loodusressusse säästlikult. Kutsume EL institutsioone üles looma keskkonnakaitse-alast seadusandlust selliselt, et see tunnustaks põllumeeste jõupingutusi ja annaks neile piisavalt vabadust ressurside efektiivseks kasutamiseks, tagades seejuures toidujulgeoleku. Põllumehed ja metsnikud peavad saama majandada oma maad ja metsa ning rakendada keskkonnasõbralikke praktikaid keerulisse seadusandlusesse ja äärmuslikku bürokraatiasse. takerdumata.

**Ühiskonna mõnitav suhtumine
põllumajandusse ei aita noori
sektorisse meelitada; seda
trendi tuleks muuta.**

BIOMAJANDUS

Vajalik on poliitika järjepidevus ja selge visioon nii EL kui ka liikmesriikide tasandil põllumajandus- ja metsandussektori rolli kohta biomajanduses. Selle hulka peaksid kuuluma konkreetsed meetmed ÜPP strateegilistes plaanides ning teadus- ja innovatsioonitegevus põllumeeste vajadustest, samuti sünergia väärtusahela erinevate lülide vahel.

LOOMATERVIS

Loomatervishoiu edendamine on parim viis antibiootikumide kasutamise vähendamiseks. Tuleb harmoniseerida andmekogumist ja monitooringut liikmesriikide vahel, et oleks kättesaadav usaldusväärne ja võrreldav info veterinaaravimite ja eriti antibiootikumide kasutamise kohta. Andmevahetuse harmoniseerimine peaks aga toimuma kulutõhusal viisil ning bürokraatiat suurendamata. Kõikidele EL põllumeestele peavad kättesaadavad olema nutikad ja tõhusad vahendid loomade raviks. Sektor tuleb kaasata uue loomatervishoiu seaduse edasisse arendamisse.

LOOMADE HEAOLU

Loomade heaolu on EL loomakasvatusektori põhialus. Sel lealane seadusandlus EL-s on aga muutumas sedavõrd keeruliseks, et seda ei mõista enam isegi eksperdid. Vajalik on loomade heaolu meetmete rakendamise harmoniseerimine. Uurida tuleb võimalusi vabatahtlike kokkulepete sõlmimiseks teiste tarneahela osapooltega, samuti rahvusvaheliste partneritega. Samuti tuleb tõsta avalikkuse teadlikkust EL loomade heaolu nõuetest, millele loomakasvatajad iga päevaselt vastama peavad.

TAIMEKAITSE

EL-s lubatud aktiivainete nimekirja lühenemine seab ohtu võimekuse võidelda taimekahjurite ja -haigustega. Põllumeestel peab olema juurdepääs vajalikele vahenditele, mis on loodud teaduslikel alustel. EL seadusandlus peab tagama kindluse, et oleks võimalik teha pikaajalisi äriplaanid, mida praegune toimeainete tunnustamissüsteem ei võimalda. Ainete keelamise puhul peab olema kättesaadav alternatiivne vahend. EL taimekaitse-alane seadusandlus peab põhinema teadusele ja riskianalüüsidele.

Foto: Copa-Cogeca

WeFarm4Community

MAAELU ARENG

Tuleviku maaelu arengu poliitikat peab toetama korralik eelarve ja asjakohased meetmed, vähemalt praeguse planeerimisperioodi tasemel. Keskkonnameetmed tuleb kohandada kohalikele tingimustele vastavaks. Vaja on investeeringutoetust ja eritoetust noortootjatele.

SOOLINE TASAKAAL

Praegu on EL põllumajandusjuhtidest vaid 30% naised. Vajame rohkem naisi põllumajandusse, kes arendavad põllumajandusmudelit uutes suundades, viivad läbi uuendusi ja loovad uusi tooteid ja teenuseid, tagades põllumajanduse multifunktsionaalsuse ja maapiirkondade mitmekesisuse. Naistele on vaja paremat juurdepääsu teenustele ja infrastruktuurile, maakasutusele ja rahastamisele ning haridusele ja koolitusele. Ka peaks esindusorganites olema rohkem naisi.

ELANIKE TERVIS JA HEAOLU

Vähene füüsiline liikumine ja/või kehvad toitumis-harjumused on Euroopas peamised negatiivsed mõjurid inimeste heaolule. Kvaliteetsed põllumajandustooted on oluline toitainete allikas. Vajalik on lapsi ja noori õpetada tasakaalustatud dieedi ja füüsilise liikumise tähtsusest ja julgustada neid tervislikke eluviise harrastama. Tasakaalustatud dieet tähendab laialdase valiku põllumajandustoodete tarbimist adekvaatsete portsjonitena. Kutsume EL institutsioone üles jätkuvalt tutvustama Euroopa põllumajanduse rikkust ja mitmekesisust. Koolipiima ning köögi- ja puuvilja projekt on olnud väga edukas noorte toitumisharjumuste kujundamisel ning see peab kindlasti jätkuma; teretulnud on ka uued algatused.

Maaelu arengu poliitika eelarve peab jääma vähemalt praegusele tasemele.

WeFarm4Growth

INVESTEERINGUD JA KONKURENTSIVÕIME

Põllumajandussektor seisab silmitsi kasvava hulga väljakutsetega, seega on vaja suuri investeeringuid. Vaja on poliitilist järjepidevust paljudes valdkondades (kaubandus, kliima ja keskkond, teadus ja innovatsioon, investeeringud, finantsturud, maksundus), et luua atraktiivne majanduskeskkond põllumajandusse investeerimiseks. Vajalik on mitmekesine valik investeeringu- ja riskihaldamise vahendeid, mis võimaldaksid konkureerida teiste majandussektoritega. Usume, et "investEU"-programm aitab põllumajandus- ja metsandussektoril kasu saada biomaajandusest ja digitaliseerimisest.

ÜHISTEGEVUS

Ühistud on sobivaim ja enim arenenud vahend põllumeeste organiseerimise vajaduse katteks. Nende edu või läbikukkumine sõltub nende võimekusest teenindada oma põllumeestest liikmeid, kes otsustavad demokraatlikult äritegevuse arendamise üle vastavalt oma vajadustele ja tingimustele. Ühistud lisavad põllumeeste tegevusele kaalu ning annavad neile suurema läbirääkimisjõu suhetes teiste tarneahela osapooltega. EL peaks toetama ühistute ja tootjaorganisatsioonide loomist tõhusate meetmete ning rahalise abiga. Jätkuvalt on vaja investeerida innovatsioonitegevustesse, et parandada ühistute tõhusust ja konkurentsivõimet.

TURG JA KVALITEET

Euroopa tarbija soovib järjest rohkem infot toidu kohta ning ootused toidule on kasvanud. Euroopa põllumehed on pühendunud tarbija nõudmistele vastamisele ning usuvad, et neil on võimekus täita erinevaid tarbija soovidele vastu tulemiseks on väga oluline arendada mahetootmist. Vajalik on jätkata tugevat kvaliteedipoliitikat, mis on ÜPP üheks strateegiliseks põhimõtteks. Kaubanduslepingute sõlmimisel tuleb jälgida, et Euroopa põllumehed ei langeks konkurentsi ohvriks importtoodete madalama kvaliteedi ja madalamate tootmisstandardite tõttu.

AUS KAUBANDUS

Ebaausate kaubandustavade alase seadusandluse hiljutine kehtestamine võeti põllumeeste poolt soojalt vastu. Seaduse kehtestamine ja selle rakendamine on siiski kaks iseasja; seetõttu kutsume üles direktiivi rakendamist liikmesriikides tähelepanelikult jälgima, et täielikult kasutada võimalust läbipaistvamate, tasakaalukamate ja ausamate suhete loomiseks tarneahela osapoolte vahel.

RAHVUSVAHELINE KAUBANDUS

EL kaubanduskokkulepped peavad hõlmama tervet tarneahelat, arvestama nii hinna- kui ka mittetariffseid barjääre, arvestama Euroopa standardeid ja põllumajandusmudelit ning kaitsma geograafilisi tähiseid.
Loe lähemalt <http://wefarm4.eu/>

Eksport ei ole eesmärk iseeneses; EL kaubanduslepingute tulemus peab kajastuma põllumeeste rahakotis.

Video: Toni Tuomala, MTK

HÄÄLETA KINDLASTI EUROVALIMISTEL!

Copa-Cogeca kutsub osalema Twitteri-kampanias. Toetus-üritused toimuvad ka liikmesriikides

Hääletamine seekordsetel Europarlamendi valimistel on põllumeeste jaoks ülioluline, sest kõne all on sektori rahastamise vähendamine, keskkonna-, loomatervise jm nõuete võimalik karmistamine, taimekaitsevahendites kasutatavate toimeainete keelustamine jm, mis otseselt puudutavad põllumeeste igapäevatööd. Seetõttu on oluline, et uues EP koosseisus oleks saadikuid, kes põllumajandust tõepoolest tunnevad ja soovivad põllumeeste huve kaitsta.

POSTITA OMA SÕNUM JA VIDEO TWITTERISSE

Copa-Cogeca kutsub üles postitama Twitteris fotosid oma igapäevastest (põllumajandus)tegevustest või veel parem, videot oma sõnu-miga otsustajatele koos välja trükitud sildiga #WeFarm4EU. Lisa postitusele kindlasti märksõna #WeFarm4EU. Kuidas seda täpsemalt teha ja kuskohast silti välja trükkida, küsi e-mailil est.chamber@skynet.be.

Kampaniad Europarlamendi valimisel osalemise tähtsustamiseks on käimas kõikides liikmesriikides. Näiteks Soome Maa- ja Metsamajandusliidu president Juha Marttila saadab isiklikult kõigile liikmetele sms-i, et meelde tuletada valimiste olulisust. Oma kampania kutsumaks inimesi hääletama on ka Europarlamendil pealkirjaga "This time I'm voting!" ("Seekord lähen valima!").

MILJARD EUROT NOORTELE PÕLLUMEESTELE

Euroopa Komisjoni ja Euroopa Investeeringu- panga uus laenupakett noortootjatele

Euroopa Komisjon ja Euroopa Investeeringupank (EIP) käivitasid 29. aprillil miljardi euro suuruse laenupaketi, mis on suunatud noortele põllumajandustootjatele. 2017. aastal lükati tagasi 27% ELi noorte põllumajandustootjate poolt pankadele esitatud laenuotlustest, samas kui teiste põllumajandusettevõtete puhul oli see näitaja vaid 9%. Ühe miljardi euro suuruse paketi eesmärk on suurendada ELi põllumajandustootjate, eriti noorte, juurdepääsu rahastamisele.

Põllumajanduse ja maaelu arengu voliniku Phil Hogani sõnul on juurdepääs rahastamisele väga oluline ning see on sageli takistuseks noortele, kes soovivad põllumajanduses tegutseda. Kuna 11% Euroopa põllumajandustootjatest on alla 40 aasta vanused, on noorte põllumajandustootjate toetamine Euroopa Komisjoni ja 2020. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitika prioriteet.

Programmi haldavad liikmesriikide tasandil pangad ja liisinguettevõtjad, mis tegutsevad kogu ELis. Osalevad pangad peaksid välja panema EIP poolt eraldatud summale võrdväärse summa, et kogusumma oleks võimaluse korral kaks miljardit eurot. Prioriteediks tuleks seada noored põllumajandustootjad.

Uus laenuprogramm on osa Euroopa Komisjoni ja Euroopa Investeeringupanga ühisest „Noorte põllumajandustootjate algatusest“, mille eesmärk on ühendada olemasolev Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) toetus ning EIP rahalised vahendid ja asjatundlikkus. Lisaks laenupaketi hõlmab see jätkuvaid EAFRD toetusi noortele põllumajandustootjatele ja idufirmadele, mida saab kasutada intressitoetustena või tehnilise abi toetustena koos rahastamisvahenditega. Lisaks pakuvad EIP ja Euroopa Investeeringufond korraldusasutustele tuge ja nõu.

2017. aastal lükati tagasi 27% ELi noorte põllumajandustootjate poolt pankadele esitatud laenuotlustest; teiste sama sektori ettevõtete puhul oli see näitaja 9%.

Tegu on ühe suurima põllumajandussektori rahastamise projektiga Euroopa Investeeringupanga poolt. Pilootprojektina rahastatakse kaht esimest laenu 275 miljoni euro ulatuses: esimene neist on suunatud spetsiaalselt noortele põllumajandustootjatele ja teine kliimamuutuste leevendamisele.

Euroopa noortalunike organisatsiooni CEJA juht Jannes Maes ütles, et laenule ligipääs on noorte jaoks üks peamisi takistusi põllumajandusega alustamiseks üle terve Euroopa. Antud algatusel on potentsiaali sellele väljakutsele vastu astuda. Liikmesriigid ja finantsasutused peaksid selle kiiresti rakendama, et noortootjad programmist täielikult kasu saaksid.

PROGRAMMI MEETMED:

- madalamad intressimäärad,
- pikemad perioodid laenu tagasimaksete alustamiseks (kuni 5 aastat),
- pikemad perioodid kogu laenu tagasimaksmiseks (kuni 15 aastat),
- suurem paindlikkus sõltuvalt tingimustest, et reageerida hindade kõikumisele põllumajandussektoris, tagamaks, et põllumajandustootjad saavad laenu rasketel aegadel tagasi maksta (näiteks laenupuhkus, mis võimaldab põllumajandustootjatel mõne kuu jooksul tagasimakseid mitte teha).

Loe lähemalt SIIT.

"1 HEKTARI ALGATUS" METSASTUTAMISEKS

Põllumeeste metsastutustöö saaks tasutud ÜPP fondide kaudu

EL põllumajandusvolinik Phil Hogan tegi 25. aprillil Brüsselis toimunud konverentsil „Meie mets, meie tulevik“ ettepaneku, et liikmesriigid võiksid ÜPP strateegilistes plaanides näha ette võimaluse rahastada 1 ha metsa istutamist iga põllumajandusettevõtte kohta. Metsa tuleks istutada elurikkust silmas pidades ning see aitaks kaasa keskkonna- ja kliimaeesmärkide täitmisele. Metsastutamist saaks rahastada maaelu arengu programmide raames ning see oleks hea näide, kuidas põllumehed pakuvad nõ ühiskondlikke teenuseid vastutasuks maksumaksja raha kasutamisele. Et vältida liigset bürokraatiat, võiksid maksed olla iga-aastaselt ja iga hektari kohta kindlaksmääratud summas kogu järgmise 7-aastase eelarveperioodi kestel.

Volinikul rääkis ka, et sarnaselt EL koolipiima ning puu- ja köögivilja programmidele võiks olla ka puude istutamise programm „Puud lastele“ (ingl. k. „Trees for Kids“), mis õpetaks lapsi puid austama, aga ka metsandust kui tegevusala ja põllumajandussektori poolt pakutavaid avalikke teenuseid tähtsaks pidama. Volinik Hogan näitas kohest eeskujut ja osales peale konverentsi lõppu koos 28 liikmesriigist pärit lapsega puude istutamisel Brüsseli Juubelpargis.

Foto: Twitter @PhilHoganEU

MAHETOOTJATE KONKURENTSIVÕIME PEAB KASVAMA

Tähtis on maheseemne kättesaadavus

Copa-Cogeca valis mai algul mahepõllumajanduse töögruppi uueks juhiks Lone Anderseni Taani Toidu- ja Põllumajandusnõukogust, kelle sõnul on olulisim ülesanne mahereformi delegeeritud aktide õigeaegne vastuvõtmine, et seadus saaks 2021.a. jaanuaris jõustuda. Tuleb tagada, et tehnilised rakendusreeglid vastaksid mahetootjate vajadustele. Soovime, et mahesektor kasvaks vastavalt tarbija nõudmistele, kuid mahetootjad peavad olema konkurentsivõimelised ja kasv peab kajastuma ka nende kasumis. Oluline on maheseemne kättesaadavus, mahetootjate juurdepääs uuendustele ja uutele parendatud seemnesortidele, sest mahetootmises kehtivad piirangud sünteetiliste väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamisel. Põllumeeste tegevus on osa lahendusest kliimamuutusega kohanemisel. Lone Andersen on loonud hea koostöövõrgustiku mahesektori, organisatsioonide ja EL institutsioonide vahel ning soovib jätkata ühist lahenduste otsimist.

Mahetoodete kasvupind suurenes EL-s 2007-2017. a. 70% võrra ning mahetoodete tarbimise osas on EL maailmas teisel kohal.

Lone Andersen on mahepiimatootja Taanis. Foto: Copa-Cogeca

UUS EUROOPA KOMISJON PEAKS TUNNUSTAMA UUSI TAIME-ARETUSTEHNIAID

Euroopa põllumehed vajavad juurdepääsu tehnoloogilistele uuendustele

Selleks, et toime tulla kliimamuutuse ja taimehaigustega ning kaitsta bioloogilist mitmekesisust, tuleb leida lahendus uute taimearetustehnika tunnistamiseks EL tasandil. Euroopa Kohtu 25. juuli 2018. aasta otsus kohtuasjas C-528/16, milles sätestatakse, et mutageneesi tehnikat tuleb käsitleda GMO-na, jätab Euroopa põllumehed ebaselgesse olukorda. See tekitab riski, et teadus- ja arendustegevus viiakse Euroopast välja, mis haavaks tõsiselt taimearetust ja jätaks Euroopa põllumehed ilma võimalusest kasutada uusi tehnoloogiaid. See omakorda mõjutab negatiivselt Euroopa põllumajanduse konkurentsivõimet ning majanduskasvu ja töökohtade loomist EL maapiirkondades.

MUTAGENEESI ABIL SAADUD TOOTED EI OLE GMO-D

Kaasaegsed mutageneesi tehnikad on kasutusel väljaspool EL-i ning selliselt saadud tooteid ei loeta GMO-deks ega ole märgistatud GMO-dena. Põllumajandustoodete importimisega EL-i kaasneb praegu risk, sest ei ole võimalik garanteerida importtoodete vastavust EL reeglitele. Võimalik, et EL peab taimesortide parendamiseks toime tulema ilma kolmandatest riikidest pärit geneetilisi materjale kasutamata.

Uued taimearetustehnikad suurendaksid taimesortide vastupidavust veepuudusele ning kahjuritele. Ainus erinevus tavapärase mutageneesiga on see, et uus tehnika on täpne, erinevalt tavapäraselt kasutatava kiirguse või keemiliste ainetega mutageneesi esile kutsumisest, mille kohta on tehtud erand direktiivi EÜ/2001/18 lisas I B.

MUTAGENEESI TUNNUSTAMINE UUE KOMISJONI PRIORITEEDIKS

Euroopa põllumehed vajavad juurdepääsu tehnoloogilistele uuendustele, et tulla toime kasvava konkurentsi ja kliimamuutusega ning toota vajalikus koguses kõrgekvaliteedilist toitu. Õiguskindluse tagamine ja tõhusa ühisturu loomine erinevatele taimesortidele on aluseks investeeringutele uute seemnesortide aretamisel ning seega olulise tähtsusega Euroopa põllumajanduse tuleviku jaoks. Iga uut tehnoloogiat tuleks eraldi analüüsida ja arutada ekspertidega kooskõlas rangete teaduslike kriteeriumidega; nende hindamine ja asjakohase seadusandluse loomine peab olema proportsionaalne riskidega. Kuna Euroopa Komisjoni sellekohane teatis on juba korraldvalt edasi lükatud, kutsub Copa-Cogeca liikmesriike üles nõudma uuel ametisse astuvalt Euroopa Komisjonilt mutageneesi tunnistamist oma prioriteediks võtma. Hollandi põllumajandusminister tõstas küsimuse maikuisel põllumajandusministrite nõukogu koosolekul, teda toetas Eesti delegatsioon.

VAJA ON AVALIKKU ARUTELU ILMA HIRMUTAMISETA

EL praegune tervisekaitsevolinik Vytenis Andriukaitis on väljendanud toetust mutageneesi-tehnika tunnistamisele, öeldes, et uus sea-dusandlus on vajalik ning et selle teema ümber on palju liigset manipuleerimist ja hirmutamist. EL GMO-teemaline seadusandlus on 20 aastat vana ega arvesta uusi tehnoloogiaid ja teaduse arengut. Vajalik on teema avalik arutelu, et uued taimearetustehnoloogiad ei oleks ühiskonnas häbimärgistatud ning luua rohkem arusaamist ning usaldust teaduse suhtes.

SIGADE AAFRIKA KATK VALMISTAB JÄTKUVALT MURET

2019. a. aprilli lõpuni registreeriti 83 kodusigade SAK juhtumit (Itaalias Sardiinias, Poolas, Rumeenias) ning 7 juhtumit Ukrainas.

Copa-Cogecas toimus 29. aprillil koosolek, kus vahetati infot sigade Aafrika katku leviku kohta ning kaaluti SAK-st tabatud või selle mõjusfääri sattunud riikide töögrupi loomist. Kohal olid Poola, Eesti, Leedu, Tšehhi, Rumeenia, Sloveenia ja Ungari esindajad. Eestist osales koosolekul Einar Jakobi. Poola esindaja sõnul on sealsetes tapamajades toimuv regulaarne kontroll tihtipeale lünklik, kuna ei jätku riiklikke veterinaarametnikke. Põhjuseks on nende madal töötasu võrreldes erasektoris töötavate kolleegidega. Samuti ei ole efektiivne ka nn tagahoovi-seapidajate kontroll, on tuvastatud mitmeid korrupsioonijuhtumeid. Rumeenias on nn tagahoovi-seakasvatusest ikka veel alles ca 400 tuhat (varem oli 640 tuhat majapidamist). Enamus neist on registreerimata ja seega ka veterinaarametnikele raske kontrollida. Bioohutuse osas ei vas-ta need kindlasti nõuetele ning on suureks ohuks suurfarmidele, kus on tehtud vajalikud investeeringud bioohutuse tarvis. Kauplemisspiirangutega 3ndasse tsooni sattudes on farmid tõsise probleemi ees, sest lihatööstused-tapamajad pole nende sigade ostust huvitatud tänu täiendavatele töötlemise nõuetele ning sellest tulenevalt suurematele kulutustele. Viimase aasta jooksul on tegevuse lõpetanud 19 suurfarmi ning emiste arv on kahanenud ca 25%. Sloveenias katkujuhtumeid veel pole, kuid arvestades eelseisva suvise turismihooajaga, mis toob riiki palju naaberriikide transporti ja inimesi, on saastumise oht eriti kõrge. Tšehhi on kuulutatud katkuvabaks, kuna viimased juhtumid metssigadel olid 2018. aastal ning metssigade populatsioon on väike ning kontrolli all. Ungaris on SAK nakkuskolded riigi kirdeosas, kus on suured metsad ning naabruses Ukraina, mille suunalt nakatunud metssead Ungari territooriumile sisenesid. Oluline on koostöö Ida-Euroopa riikide vahel, sest tegu on nõ kaitseliiniga kogu EL-le, kui osatakse koos rakendada ühiseid tõrjemeetmeid – selleks aga on vaja suuri ressursse EL eelarvest. Leedus on tänaseks suletud 50% väikestest tagahoovi-majapidamistest. Viimased juhtumid kodusigadel olid 2018. aastal. Allesjäänud suufarmid annavad 80% sigade kogutoodangust, kuid riigi isevarustatuse tase on langenud 50%-le ning peatset tootmise taastumist pole näha. Eestis on hea tulemuse metssigade arvukuse piiramisel andnud jaht. 2018. aastal 4900-st kütitud metsseast olid 284 positiivsed SAK-le, neist enamus saartel, Lääne- ja Harjumaal. Bioohutusnõuded farmidele on ranged ja pidevalt täienenud. Kontrollimatud kodumajapidamised on põhimõtteliselt likvideeritud, sest bioohutusnõuete täitmine on neile liiga kulukas. Ametkondade poolt tehtav kontroll on organiseeritud ja toimiv.

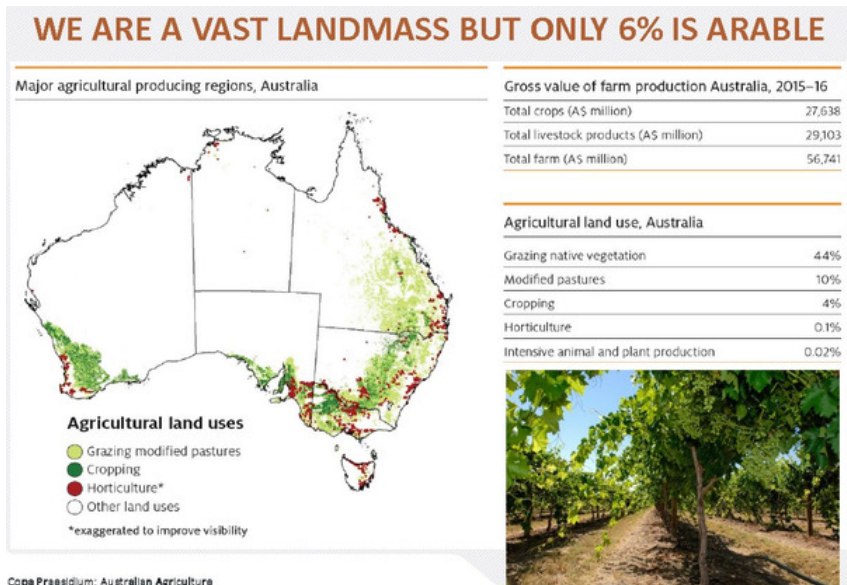
© 视觉中国

Illustratsioon: China Daily

HIINAS VÕIB OLLA NAKATUNUD KUNI 200 MILJONIT SIGA

Hiinas oli aprilli lõpuks leitud 118 katkujuhtumit 28 provintsis. Ligi miljon siga on haiguse leviku vältimiseks hukatud. Hiina valitsus on kehtestanud 3 km laiuse epideemiatsooni ning 10-kilomeetrise puhvertsooni haiguspiirkonna ümber. Elussigade liikumist kontrollitakse rangelt ning elussigade turud SAK-st hõlmatud provintsidest ja lähialadel on suletud. Uuringute kohaselt oli 62% esmalt leitud 21 katkujuhtumist seotud söödaga. 68 juhtumit puhul põhjustasid 46% nakatumistest desinfitseerimata transpordivahendid ja töötajad, 34% sööt ja 19% puhul elussigade transport regioonide vahel. 28. märtsil avastas Hsinchu lennujaama veterinaarkontroll ühe Hong Kongist tulnud reisi-pagasis olnud sealihavorstist SAK viiruse, mille genoom vastas 100%-liselt Hiinas levinud SAK viirusele. Vorst oli toodetud Heilongjiangi provintsis. Mitmetest Hiina provintsidest on epideemiatsooni piirangud aprillis eemaldatud, kuna sealt ei ole kuue nädala jooksul leitud uusi nakatumisjuhtumeid. Rabobanki hinnangul võib olla nakatunud kuni 200 miljonit siga ning Hiina sealihatootmine vähenenud 30% võrra. SAK on levinud ka Vietnami ja Mongooliasse. Ameerika seakasvatavad kasutavad Hiinast pärit sööta, mistõttu kardetakse SAK levikut USA-sse. USA-sse jõudes ähvardaks SAK 20 miljardi dollari väärtuses sealihatootmist.

AUSTRALIA JA UUS-MEREMAA OOTAVAD VABAKAUBANDUSLEPINGUID EL-GA

AUSTRALIA VÕIKS OLLA HUVITAV KAUBANDUSPARTNER

Austraalia suursaadik Justin Brown ütles 25. aprillil Copa-Cogeca presiidiumis kõneledes, et Austraalia võiks olla EL-le huvitav kaubanduspartner: 25 miljonit elanikku, katkematu majanduskasv viimase 28 aasta jooksul keskmiselt 3,2% aastas, Toimunud suured muudatused, suur impordi kasv, samuti rahvastiku kasv, sõlmitud on 10 vabakaubanduslepingut, läbi viidud turu reformid, uuendatud konkurentsipoliitikat. Põllumajandus moodustab Austraalia majandusest 2-3%, sektori toodangu koguväärtus 41,1 miljardit eurot. Põllumajandus on olulisim tööandja väljaspool linnu, hõivab umbes 2,5% elanikkonnast. Austraalias on 314 000 põllumajandusettevõtet, 99% neist on perefarmid. Austraalia on pindalalt 6. riik maailmas; farmid on väga suured. 85% rahvastikust elab vaid 5 piirkonnas ning ainult 6% territooriumist on haritav maa. Intensiivne põllumajandus on üpris piiratud. Austraalia põllumajandus on nõ isemajandav, valitsuse toetused moodustavad alla 2% farmi sissetulekust, need on seotud ilmastikuga, soodsad laenud, maksuvabastused jms, teadus- ja arendustegevus.

VAID 4,4% AUSTRALIA KOGUEKSPORDIST LÄHEB EL-I

Austraalia on globaalne eksportija, suurimad turud on Hiina, USA jt Aasia maad. Austraalia toodab 3,5% maailma veiselihatoodangust (nt EL 11%) Veisefarmid on akrediteeritud. EL turule on praegu piiratud juurdepääs, kehtivad kvoodid ja tariifid. Lambalihatoodang 7% maailma kogutoodangust (EL 10%), EL-sse läheb 4,4% Austaalia koguekspordist. Farmeritelt oodatakse maa korrashoidu ja nõuetele vastamist. Farmerid kontrollivad paljuski toiduahelat, eriti loomade heaolu ja toiduohutuse osas. EL eksport Austraaliasse rohkem kasvanud, kui vastupidi. Austraalia on kõrge sissetulekuga ja kõrgete kuludega majandus. Lahendus on väärtuse lisamine, madalatel kuludel jms pole tulevikku. Kliimamuutusele väga vastuvõtlik, seega väga aktiivne sel teemal. Üks EL-ga sarnane teema on näiteks põllumajandusettevõtete sissetulek.

EUROOPLASTE VAIMUSTUS ON VÄIKSEM

Käesoleva aasta veebruaris külastasid Austraaliat Copa-Cogeca peasekretär Pekka Pesonen ja Copa asepresident Joe Healey, kes kohtusid Austraalia ministrite, organisatsioonide ja toidu tarneahela esindajatega. Huvi vabakaubanduslepingu sõlmimise vastu EL-ga oli suur, mõningast kahtlust väljendasid sealsete piimatööstuste esindajad. Austraalia peamised huvid EL turule pääsemiseks on veiseliha ja suhkur, ilmselt suureneks ka veini ja teravilja eksport EL-i. EL huvi on sealihaga, piimatoodetega, veini ja töödeldud kõrge lisandväärtusega toodete eksport. Euroopa põllumehi ei vaimusta uue konkurenti ilmumine EL veiseliha- ja suhkru turule, samuti on väga tähtis geograafiliste tähistega tunnustamine, mida austraallased ei mõista. Ühisosa võib leida kliimakõnelustes, samuti veekasutuses, taimekahjurite ja loomahäiguste kontrollis ning uute taimearetustehnikate valdkonnas. Nii Austraalias kui ka EL-s on kõrged keskkonna-, hügieeni- ja toiduohutusstandardid, mistõttu jagatakse sarnast strateegilist tulevikuvisioni.

JÄRGMINE LÄBIRÄÄKIMISTEVOOR TOIMUB JUUNIS

EL-Austraalia vabakaubanduslääbirääkimised algasid möödunud aasta juunis Canberas, kui Austraaliat külastas EL kaubandusvolinik Cecilia Malmström. Praeguseks on lõpetatud kolm läbirääkimiste vooru. Järgmine läbirääkimistevoor leiab aset käesoleva aasta juulis Brüsselis.

Loe EL-Austraalia kaubandussuhetest lähemalt SIIT.

Foto: Fiona Duncan, Uus-Meremaa põllumajandusministeerium

UUS-MEREMAAL EI USUTA, ET SUUDETAKS EL-I OMA TOODETEGA ÜLE UJUTADA

Uus-Meremaa põllumajandusministeeriumi esindaja Fiona Duncan rääkis Copa-Cogeca presiidiumis, et Uus-Meremaal on ainult 5 miljonit inimest, kuid väga tõhus turg, armastatakse EL tooteid. Uus-Meremaa ei tooda eriti teravilja, sööt on peamiselt rohusööt. Soovitakse mõistlikku tollimaksude eemaldamist; on teadlikud EL jaoks tundlikest teemadest ja toodetest. Nt juustu eksport Uus-Meremaalt EL-i on oluliselt vähenenud ning EL juustu eksport Uus-Meremaale kasvanud. Uus-Meremaa toodab 3% maailma piimatoodangust (90% toodangust eksporditakse), EL 25%. Iga uusmeremaalane ostab aastas vaid 22 € eest EL piimatootteid. Lambaliha ekspordikvootti kasutati 72% ulatuses viimase 5 aasta jooksul. Uus-Meremaa ei ole võimeline katma EL kodumaist tarbimist lambaliha osas. Veiseliha tootmine on tähtsusetu võrreldes EL-ga; EL tarbiks kogu Uus-Meremaa veiselihatoodangu 4 nädalaga. Uus-Meremaal ei ole GMO kasvatamine ega ka kasutamine loomasöödas lubatud, Samuti ei kasuta antibiootikume ega kasvuhormoone loomasöödas. Loomade heaolu on kõrgel tasemel. Tugev biokaitse süsteem; kuna Uus-Meremaa on saar, siis on nõuded erinevad EL-st, kuid järgitakse rahvusvahelisi arenguid. Ei aktsepteeri argumente, et vabakaubandusleping Uus-Meremaaga muudab EL-i konkurentsivõimetuks. Maailma elanikkond on kasvamas ja on fakt, et on vaja rohkem toitu. EL tarbimise languse saab tagasi teha uute turgudega. Vaadake põllumajandust kontekstis teiste sektoritega. Samas saame koos töötada kliimamuutuse vastu, vaeinfo vastu loomakasvatuse ja toidutootmise kohta jne.

EUROOPA KOMISJON SOOVIB TEADA ELANIKE ARVAMUST

Enne vabakaubanduslepingute sõlmimist soovib aga Euroopa Komisjon teada EL kauplejate seisukohti lepingute võimalikust mõjust. Üldisele küsitlusele Austraalia vabakaubanduslepingu kohta saab vastata siin: <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/eu-australia-online-public-consultation> ja ettevõtjatele mõeldud küsitlusele siin: <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/eu-australia-business> Uus-Meremaa kohta on üldine küsitlus siin: <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/eu-newzealand-online-public-consultation> ja ettevõtjatele suunatud küsitlus siin: <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/eu-newzealand-business>

AAFRIKA MURED VAJAVAD PEATSET LAHENDUST

Valmis EL raport Aafrika põllumajanduse edendamise kohta

Aafrika elanikkond kahekordistub enne 2050. aastat, moodustades ⅓ maailma tööjõust. Paralleelselt põllumajanduse arendusprogrammidega tuleb investeerida toitu, haridusse, tervishoidu. Raportis pakutakse välja pika- ja lühiajalised meetmed. 4 pikaajalist meetet: sissetulek ja töökohad territoriaalsel põhimõttel; loodusressursside haldamine ja kliimamuutus (mullad on halvas seisukorras; kliimamuutuse osas eriti haavatav); jätkusuutlik põllumajanduslik transformatsioon (mõned riigid on üsna heas seisus); toidutööstuse ja turu areng. Toidunõudlus kasvab, mis praegu kaetakse impordiga. See on suur võimalus EL-le, kuid Aafrika enda tootmine peab muutuma konkurentsivõimelisemaks, arenema Aafrikas sisene kaubandus. Vajalik on naiste rolli tunnustamine farmeritena; tüdrukute haridus aitab vähendada sündimust ja parandada toitumist. Kui Aafrika probleemi ei lahendata, tulevad suured raskused; räägime 75 milj. inimese lisandumisest tööturule.

EL PÕLLUMEHED SAAVAD AIDATA KNOW-HOW-GA

Copa-Cogeca saab aidata oma liikmesorganisatsioonidel viia oma ekspertiisi Aafrikasse, nt organisatsioonide edendamisse. Võimalus on osaleda twinning-programmides. Loe raportit SIIT või küsi lisainfot est.chamber@skynet.be.

SÄÄSTLIKKUSEKS ON VAJA STIIMULIT

Mõtteid põllumajanduse tuleviku foorumilt

Brüsselis 9. aprillil toimunud iga-aastaselt Euroopa Maaomanike Organisatsiooni (ELO) ja mõttekojana töötava maaelu investeringufondi (RISE) korraldatud põllumajanduse tulevikku käsitleval (alternatiivsel) foorumil kõneles viimase juht ja endine EL keskkonnavolinik (2010-2014) Janez Potočnik, et lühiajaline, vaid valimistest valimiseni sihitud eesmärgid ja tarbimisele ning SKP kasvule üles ehitatud majanduskasv takistavad põllumajandustootmise ja tarbimise süsteemide reformimist. Vaja oleks „loomingulisemat (süsteemide) lõhkumist praeguse lõhkuva loomise asemel“. Ta kiitis Rootsi kooliõpilast ja keskkonnaaktivisti Greta Thunbergi, öeldes, et noored on ohjad oma kätte haaranud ning me (poliitikud) peame neid kuulama.

KESKKONNAKAITSE AMBITSIOONIKAMAKS

EL põllumajandusvolinik Phil Hogan tutvustas lühidalt tuleviku ÜPP ettepanekuid, öeldes, et poliitiline raamistik on kokkulepe EL kodanike ja põllumeeste vahel, kes garanteerivad maksumaksja abiga ohutu ja kõrge kvaliteediga toidu tootmise jt avalikud teenused. EL kliima- ja energiavolinik Miguel Arias Cañete sõnul saab põllumajandus kliimamuutuse osas palju ära teha ning seni tavapärased tegevused ei ole enam piisavad, vaja on pikaajalist strateegiat. DG ENVI direktor Daniel Calleja Crespo ütles, et mida kiiremini põllumajandus kohaneb ja mida ambitsioonikamaid ettepanekuid Euroopa Komisjon teeb, seda säästlikumaks kogu sektor muutub. Avaliku Poliitika Instituudi (IPPR) teadlase Lesley Rankini sõnul peame majanduse süsinikuvabaks muutama aastaks 2030, et vältida katastroofi. Euroopa Keskkonnapoliitika Instituudi esindaja Faustine Bas-Defosse arvates kaovad putukad maailmast järgmise saja aasta jooksul, juhul kui jätkame tootmist praegusel viisil ning see ohustab kogu põllumajandust.

Vaja on pikaajalisi tegevuskavasid; valimistest - valimisteni poliitika ei aita tootmist ja tarbimist reformida

TULEVIKU TARBIIJA ON TEADLIKUM

Belgia jaeketi Colruyt esindaja Stefan Goethaert rääkis, et tehes koostööd põllumeestega ja makstes neile toodete eest ilma vahendajateta, saab muuta kõik tarneahela tegevused täiesti läbipaistvaks. Tarbijad on järjest teadlikumad ning soovivad rohkem teavet, seega peaks info olema interneti abil lihtsalt kättesaadav. Taani firma „Too Good To Go“, kes viib mobiilirakenduse abil restoranidest üle jäänud toidu igal õhtul kodutarbijani, direktori Mette Lykke sõnul on toidu raiskamise vähendamine üks olulisemaid teemasid kaasajal ning lahenduste otsimises peavad osalema nii toidutööstus kui ka põllumehed. Ühendkuningriigi keskkonnaaktivist ja firma VBites Food looja ja omanik Heather Mills kõneles, kuidas veganlus on lahenduseks paljudele maailma probleemidele. Temale isiklikult tõi see imelise tervenemise mitmetest terviseprobleemidest ning lisaks on ta viimastel aastatel teeninud miljoneid, müües vegan-toitu ja veendes põllumehi vegan-toodete tootmisele.

PÕLLUMAJANDUS PEAB TOOMA SISSETULEKU

Eraldi kõneplokk pühendati foorumil põlvkondade uuendamisele ja noorte meelitamisele sektorisse. Noor Bulgaaria veinitootja Galina Peycheva-Miteva kõneles, kuidas ta on peaaegu ainus järelejäänud elanik oma külas, kuid otsustas siiski alustada viinamarjakasvatusega ning kuidas see teisi noori inspireerib. ÜRO Maailma Toiduprogrammi endine juht Ertharin Cousin rõhutas aga, et põllumajanduse „seksikusest“ ei piisa noortele, tegevus peab olema ka kasumlik.

Loe foorumist lähemalt www.forumforagriculture.com

BELGLASED TOODAVAD ÕUNTEST TENNISEID

Belgia moebrändi Komrad tennised on tehtud hapendatud õunakooremassist

Tekstiilitööstus on üks maailma saastavaimaid tööstusharusid, seda nii tooraine tootmise kui toote valmistamise etappides, lisaks veel transport ja jääkide ümbertöötlemine. Viimasel ajal on tekkinud palju algatusi moetööstuse eetilisel ja ökoloogilisel vastuvõetavamaks muutmiseks; üks neist on „õunanahast“ tenniste tootmine.

TALLAD AUTOKUMMIDEST, PEALISED ÕUNAMASSIST

Belgia bränd Komrad on tootnud säästlikke tooteid juba 2015. aastast alates. Peatselt tulevad müügile tennised, mille tallad on valmistatud 100% umbertöödeldud autokummidest ning värvitud mahevärvidega. Pealised on tehtud nn õunanahast – õunajäägid töödeldakse, segatakse vee, naturaalse liimi ja õunajahuga ning selle tulemusena valmib kõrge kvaliteediga „nahk“, mis on alternatiiviks loomanahale ning millest valmistatakse ka käekotte ja mööblidetaile. Tenniste sisetallad on samuti taaskasutatud materjalist ning ergonoomilised.

KOGU TOOTMINE TOIMUB EUROOPAS

Vältimaks liigset ökoloogilist jalajälge, toimub tootmine Euroopas: „õunanahka“ toodetakse Itaalias vanas pastatehases ning tennised valmivad õiglastel ja töötajatest lugupidavatel tingimustel Portugalis. Tootmist rahastatakse eeltellimuste abil: tenniseid on võimalik ette tellida ning nende hind jääb vahemikku 79-150 eurot, sõltuvalt ette tellimise perioodi pikkusest. Tennised valmivad ajavahemikul august kuni november 2019.

INSPIRATSIOONI LEGENDAARSETEST TŠEHHI JALATSITEST

Komrad on perefirma, kes saanud inspiratsiooni kunagi Tšehhi Vabariigis Partizánskes toodetud jalatsitest, mis pidid olema vastuseks Läänes levinud moesuunale. Osa Komradi toodetest valmistatakse tänaseni nüüdseks kaasajastatud Partizánske tehases. Kui algselt saavutas firma läbilöögi nostalgiliste värvikombinatsioonide ja disainiga, siis nüüdseks on võetud suund keskkonna- ja vegan-sõbralikele toodetele. Loe lähemalt <https://komrads.world/>.

TIME TO MAKE A DIFFERENCE

APPLE LEATHER:

The Upper of the sneaker is made of Apple-Leather. The apple waste is processed, mixed with water, apple flour and a natural glue creating a perfect high-quality alternative for animal leather. This leather is used to create hand-bags, furniture and now... fashionable sneakers

GERECYCLEERD RUBBER

The process of recycling car tires is well known. The rubber we use is 100% recycled and colored with biological paint. The rubber is strong and of outstanding quality..

GLOBAL ECOLOGISCHE IMPACT

To control our ecological footprint, we are producing in Europe, so we limit our international transport to an absolute minimum! No social unacceptable working conditions. No harvest of natural resources, we do not destroy ecosystems for rubber plantations!

Allikas: <https://komrads.world/>

Lehe väljaandmist toetab:

Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond: Euroopa investeringud maapiirkondadesse

Põllumajanduskoda

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Pärnu mnt. 141
Tallinn 11314
Telefon: 6009 349
E-post: info@epkk.ee
www.epkk.ee